

İLAMA AYKIRI YAPILAN İCRA TAKİPLERİNİN İPTALİ

Avukat Talih UYAR*

* İzmir Barosu.

- a. Bir kişi, lehine ‘eda hükmü’nü içermeyen ilama dayalı olarak takipte bulunabilir (bu ilamı icraya koyabilir) mi?
- b. Lehine ‘eda hükmü’nü içermeyen (yararına ‘eda hükmü’ kurulmamış) olan bir kişi tarafından yapılan icra takibine, adına ‘icra emri’ gönderilen kişi (borçlu) şikayette bulunabilir mi? Nasıl?
- c. Böyle bir takibin iptali için icra mahkemesine başvuran kişi (borçlu), şikayet dilekçesinde –“*şikayetin esası hakkında karar verilinceye kadar*”- icra mahkemesinden “*takibin durdurulması*” konusunda ‘ihtiyati tedbir kararı’ verilmesini talep edebilir mi? Bu talep hakkında icra mahkemesince ne şekilde karar verilmesi gerekir?

*

- a. İlamlı icra takibinde bulunma hakkı, ilam (veya ilam niteliğindeki belge) “*İİK.m.38*” lehine olan (yani; lehine ‘eda hükmü’ içeren) kişiye (ilam alacaklısına) aittir.

Aynı şekilde, bir ilam (ya da ilam niteliğindeki belge) ancak aleyhine eda hükmü kurulmuş olan ‘borçlu’ ya da ‘borçlunun –mirası reddetmemiş- mirasçuları’ hakkında icraya konabilir.

“*İlamın eda hükmü içermesi*” demek, ilamda açıkça ‘... liranın dan tahsili(alınması) ile’a verilmesine’ şeklinde açık bir hüküm bulunması demektir. Böyle olmayıp yani “*eda hükmünü*” değil “*tespit hükmünü*” içeren ilamlar icraya konulamaz. “Tespit ilamları”nın ancak yargılama giderlerine ilişkin bölümü “*ilamlı takip*” konusu yapılabilir, buna karşın “*tespit bölümü*” ise ilamlı takip konusu yapılamaz.^[1]

Bu nedenle “*lehine hüküm verilmemiş olan*” kimse –örneğin; ilamda lehine tahsil hükmü bulunmayan kişi- ilamı icraya koyamaz...

Bu hususlar **doktrinde** ve **Yargıtay içtihatlarında** çok açık bir biçimde ifade edilmiştir.

Gerçekten **doktrinde** bu konu ile ilgili olarak;

√ “...İlamlı icraya başvurma hakkı, ilam veya ilam niteliğindeki belge lehine olan, ilama veya ilam niteliğindeki belgeye göre alacaklı olan kişiye (ilam alacaklısına) aittir...”

İlamlı icrada borçlu, ilam (veya ilam niteliğinde belge) aleyhine olan, yani ilama göre ‘borçlu’ durumunda olan kişidir (taftır)...” (KURU, B. İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2013, 2. Baskı, s: 904 vd.)

[1] KURU, B. İcra ve İflas Hukuku, C: 2, 1990, s: 1466 – TANRIVER, S. İlamlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi,1996, s: 66.

√ “İlamlı icraya başvurma hakkı, ilam veya ilam niteliğindeki belge lehine olan, yani ilama veya ilam niteliğindeki belgeye göre alacaklı olan kişiye (ilam alacaklısına) aittir.

İlamlı icrada borçlu, ilam (veya ilam niteliğindeki belge aleyhine olan, yani ilama göre ‘borçlu’ durumunda olan kişidir...” (KURU, B. İcra ve İflas Hukuku, 1993, C: 3, s: 2162 vd.)

√ “İlamların yerine getirilmesini isteme yetkisi, lehine hüküm verilen kişiye ve eğer bu kimse ‘alacaklı sıfatını’ hukuki ardılları (halefleri) yararına kaybetmişse, bunlara aittir...

İlamın yerine getirilmesi ancak, aleyhine hüküm verilen kişi yani borçlu hakkında istenebilir...” (POSTACIOĞLU, İ/ALTAY, S. İcra Hukuku Esasları, 2010, s: 781 vd.)

√ “İlamların ‘ilamlı takip’ konusu yapılabilmesi için eda hükmünü içermesi gerekir...

İlama dayanarak ‘takip talebinde bulunma’ başka bir deyişle ilamın uygulanmasını (icrasını) isteme hakkı kime aittir?

‘Yararına hüküm verilmiş olan kimse’ ile ‘bunun mirasçıları’ (külli halefleri) ve ‘alacaklının yerine ilamdaki alacağa sahip olan kimseler’ (cüz-i halefleri), ilama göre borçlu durumunda olan kimse ile onun mirasçılarına (külli haleflerine) karşı ilamı icraya koyabilirler.

‘Yararına hüküm verilmemiş olan’ kimse -örneğin, ilamda lehine tahsil hükmü bulunmayan kişi- ilamı icraya koyamaz...” (UYAR, T./ UYAR, A. / UYAR, C. İcra ve İflas Kanunu Şerhi “*El Kitabı*”, 2. Baskı, 2012, C: 1, s. 484 vd.)

√ “Bir mahkeme hükmünün ilamlı icra takibinin konusunu oluşturabilmesi için, eda hükmünü içermesi gerekir. Eda hükmünü içermeyen ilamlar veya ilamların edaya ilişkin olmayan kısımları, ilamlı icra konusu olmaz...

Tespit hükümleri ise, bir edayı, ifayı içermediklerinden, icrai nitelikte olmayıp sadece bir hukuki ilişkinin varlığı ya da yokluğunu tespit ettiği için, ilamlı icra konusu olamazlar...

Edaya ilişkin mahkeme kararlarının da icra edilecek kısımları hüküm fıkrasıdır. Bunun dışındaki kısımlar (örneğin; gerekçede belirtilenler) icra edilemez... (PEKCANİTEZ, H. /ATALAY, O/ ÖZKAN, M.S./ ÖZEKES, M. İcra ve İflas Hukuku 11.Bası, 2013, s: 458 vd.)

√ “İlamlı icraya başvurma hakkı, ilam lehine olan (yani; ilama göre alacaklı olan) kimseye, bu kimse ölmüş veya alacağını başkasına temlik etmişse, mirasçılarına veya alacağı devralana aittir. İlamlı icrada borçlu, ilam aleyhine olan yani ilama göre borçlu durumunda olan kimsedir; bu kimse ölmüş ise, ilam mirasçılarına karşı icraya konur...” (KURU, B./ ARSLAN, R./ YILMAZ, E. İcra ve İflas Hukuku “Ders Kitabı”, 27. Baskı, 2013, s: 392)

√ “İlam lehine olan kişi veya mirasçıları ya da ilamdaki alacağı temellük eden kişi, ilamlı icranın aktif (alacaklı) tarafını teşkil eder. İlam aleyhine olan kişi veya mirasçıları ise, ilamlı icranın pasif(borçlu) tarafını oluşturur...” (MUŞUL, T. İcra ve İflas Hukuku, 6. Baskı, C: 2, 2013, s: 1132)

√ “İlamın icra edilebilmesi için yargılamaya son vermesi ve uyuşmazlığı esastan çözümlenmesi yeterli değildir. Ayrıca, onun cebri icraya elverişli bir nitelik taşıması gerekir. İlamın cebri icraya elverişli bir nitelik kazanabilmesi ise, onun ‘verme’, ‘yapma’ ya da ‘yapmama’ şeklinde belirtilen bir eda emrini içermesine bağlıdır... Buna karşılık, bir eda emrini içermeyip, sadece bir hukuki ilişkinin varlığını ya da yokluğunu tespit eden ilamlarla, yeni bir hukuki durum yaratan veya var olan bir hukuki durumu ortadan kaldıran ya da onu değiştiren ilamlar, nitelik itibarıyla cebri icraya elverişli değildirler...” (TANRIVERDİ, S. İlamlı İcra Takibinin Dayanakları ve İcranın İadesi, 1996, s: 43)

√ “İlamlı takibe konu ilamlar ‘eda hükmü’ içeren ilamlardır. ‘Tespit hükmü’ içeren ilamlar, ilamlı icraya konu edilemez... Bu nedenle, tespit hükmünün zorla icrası söz konusu olamaz. Başka bir deyişle, tespit davasında verilen hükümler cebri icraya elverişli değildir. Tespit hükümlerinin yalnızca yargılama giderlerine ilişkin bölümü, ilamlı takibe konu edilebilir...” (ERCAN, İ. İcra ve İflas Hukuku, 9.Baskı, 2013, s: 173)

√ “İlamda hak sahibi olarak yer alan kişi, aynı ilamda borçlu olarak görülen kişiye karşı ilamlı takibe girişebilir. İlam, külli veya cüzi halef olan kişiye karşı da icra edilebilir.” (YILDIRM, K./YILDIRIM, N.D. İcra Hukuku, 4. Baskı, 2009, s: 301)

√ “İlamın icrasını, ilam lehine olan kimse ile onun külli halefi olan mirasçıları talep edebilir...” (ÜSTÜNDAĞ, S. İcra Hukukunun Esasları, 8. Bası, 2004, s. 359)

√ “İlam, ilamda adı yazılı olan borçlu ya da borçlunun mirasçıları hakkında icraya konabilir. Bu nedenle, ilamda taraf olmayan ve aleyhine infazı gereken hüküm (fıkrası) bulunmayan kişiye, takip yöneltilemez..

‘Yararına hüküm verilmiş olan kimse’ ile ‘bunun mirasçıları’ (külli halefler) ve alacaklının yerine ilamdaki alacağa sahip olan kimseler (cüzi halefleri), ilama göre borçlu durumunda olan kimse ile onun mirasçılarına (külli haleflerine) karşı, ilamı icraya koyabilirler...

‘Yararına hüküm verilmemiş olan’ kimse ve -örneğin; ilamda lehine tahsil hükmü bulunmayan kişi- ilamı icraya koyamaz...” (UYAR, T. İcra Hukukunda İlamlı Takipler, 1991, s: 136)

denilmiştir...

Yüksek mahkeme (Yargıtay 12. Dairesi ile Yargıtay 8. Dairesi) de bu konuda;

–“*Likit bir alacak yönünde eda hükmü içermeyen, dava konusu işlemin iptaline ilişkin olan idare mahkemesi ilamlarının -ilamda hükmedilen yargılama giderleri ve vekalet ücreti dışında- ilamlı takibe konu edilemeyeceklerini*” (Bknz: 8.HD.10.09.2013 T. 6366/11553)

–“*Ayrıca eda hükmü içermeyen ilamların vekalet ücreti ve yargılama giderleri dışında ayrı bir takibe konu edilemeyeceğini*” (Bknz: 8.HD. 4.12.2012 T. 12023/12420)

–“*Eda hükmü taşımayan ilamın takibe konulamayacağını, ilamdaki yargılama gideri-nin ise eda hükmü niteliğinde olduğundan takip konusu yapılabileceğini*”(Bknz:12. HD. 17.04.2012 T. 26605/12630; 26.04.2012 T. 28562/14646; 10.04.2012 T. 8639/1828; 16.02.2012 T. 17420/3862 vb.)

–“*Tespit ilamlarının, ilam kesinleşmeden icra takibi yapılamayacağı gibi ilamda yazılı yargılama gideri ve avukatlık ücreti vb. gibi istekler için de, karar kesinleşmedikçe takibe konu yapılamayacağını; bu konudaki şikayetin süreye tâbi olmadığını, bu hususun icra mahkemesince doğrudan doğruya dikkate alınacağını*”(Bknz: 12. HD. 29.09.2011 T. 1687/17075; 06.12.2011 T.9558/26836)

–“*Eda hükmü içermeyen kira tespit kararına istinaden, borçlu hakkında ilamlı takip yoluna başvurulamayacağını*” (Bknz: 12. HD. 15.11.2011 T. 7374/22156; 24.05.2011 T.29316/10312)

–“*İlamlı icra takibi yapılabilmesi için, alacaklının bir ilamla ya da ilam niteliğinde bir belgeye dayanmasının zorunlu olduğunu ayrıca, bu ilamda lehine bir eda hükmünün bulunması gerekeceğini, bu özellikleri taşımayan icra takiplerinin reddi gerekeceğini*” (Bknz:12. HD. 07.07.2011 T. 252/14851)

–“*Alacaklı lehine ‘eda hükmü’ içermeyen ilamların, alacaklı tarafından takip konusu yapılamayacağını*” (Bknz:12. HD.25.03.2010 T.25151/7082; 16.03.2010 T.159/6064; 24.10.2008 T.14676/18341)

belirtmiştir...

Ayrıca belirtelim ki; edaya ilişkin ilamın icra edilebilecek kısmı ‘hüküm fıkrası’dır. Bunun dışındaki kısımlar –örneğin gerekçede belirtilen kısımlar- icra edilemezler.^[2]

İcra dairesi de ilamların h ü k ü m b ö l ü m ü n ü aynen infazla görevlidir.

Ne icra dairesi ve ne de icra mahkemesi, hükümde yer almayan bir hususta yorum yoluyla sonuca gidemez.^[3]

[2] PEKCANİTEZ, H./ATALAY,O./ÖZKAN, M.S./ÖZEKES,M. İcra ve İflas Hukuku, 11.Bası, s.459

[3] KURU, B. İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, 2013, s: 907 – ÜSTÜNDAĞ, S. İcra Hukukunun Esasları, 8. Bası, 2004, s: 363

İlamın infaz edilecek kısmı ‘hüküm bölümü’ olup, diğer bir deyişle; dar yetkili icra hakimi, ilamın hüküm kısmını ‘yorum yoluyla’ belirlemeyip, ilamın ‘hüküm bölümü’nü aynen infaz etmekle yükümlüdür.^[4]

Yüksek mahkeme (Yargıtay 12.Hukuk Dairesi ve Yargıtay 8.Hukuk Dairesi) bu konuda;

-“*Hükümün içeriğinin aynen infazının zorunlu olduğunu, icra mahkemesinin ilamın hüküm fıkrasının aynen uygulanmasını denetlemekle görevli olduğunu, ilamın infaz edilecek kısmını yorum yoluyla değiştiremeyeceğini, ilavelerde bulunamayacağını*” (Bknz:8.HD. 2.4.2013 T. 2115/4825)

-“*İlamların infaz edilecek kısmının hüküm bölümü olduğunu, hükmün içeriğinin aynen infazının zorunlu olduğunu, dar yetkili icra mahkemesi hakiminin, ilamın infaz edilecek kısmını yorum yoluyla belirleme yetkisine sahip bulunmadığını*” (Bknz:8. HD. 12.10.2012 T. 6715/9081)

-“*Mahkemece ilam hükmünün aynen uygulanacağı, yorumlanamayacağı gözetilerek, şikayetin incelenip sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile hüküm tesis edilemeyeceğini*” (Bknz: 8. HD. 06.12.2012 T. 11191/11860)

-“*Mahkemece ‘ilam hükmünün aynen uygulanacağı, yorumlanamayacağı’ kuralı nazara alınarak, alacaklının ilamda hükmedilen vekalet ücreti alacağının ½’sinden sorumlu olduğu kabul edilerek, icra emrinde fazla talep edilen kısmın iptaline karar verilmesi gerekeceğini*” (Bknz:8. HD. 06.12.2012 T. 11185/11863)

-“*İlamın infaz edilecek kısmının “hüküm bölümü” olduğunu, diğer bir deyişle hükmün içeriğinin aynen infazının zorunlu bulunduğunu; ilamda hüküm altına alınmayan hususlara dayalı olarak yorum, tahmin veya takdir yolu ile icra takibine geçilemeyeceğini, ancak, bu konuda yeniden mahkemede dava açılarak alınacak ilama dayalı olarak yeni bir takip yapılabileceğini*” (Bknz: 12. HD. 12.03.2012 T. E:23117/7348; 21.02.2012 T. 20520/6364)

-“*İlamların aynen infazı esas olduğundan, dar yetkili icra hakiminin, ilamın infaz edilecek kısmını yorum yoluyla belirleme yetkisi olmadığını*” (Bknz: 12.HD.04.04.2011 T.25441/5433; 24.11.2011 T. 6951/24911; 17.03.2011 T. 23379/3817; 07.07.2011 T. 268/14848)

belirtmiştir .

Bir olayda; ALACAKLIA.Ş., İcra Müdürlüğü’nün sayılı takip dosyası ile, Asliye Ticaret Mahkemesi’nin T. ve E:....., K:.... sayılı i l a m ı n a dayalı olarak “*TAKİP BORÇLULARI ...A.Ş. ve A.Ş. ‘ye örnek:4-5 icra emri*” göndererek TL.’nin –işleyecek faizi ile birlikte-ödenmesini” istemiştir.

Takip konusu yapılan TL’nin, “*takip alacaklısı A.Ş. ile takip borçlularından A.Ş. arasındaki TAŞERONLUK ANLAŞMASI isimli belgenin*

[4] Bknz: (www.e-uyar.com)

7.2. maddesinden kaynaklandığı, takip alacaklısının, takip borçlusu A.Ş.’ ye tarihli bir fatura gönderip, bu tutarın “zarar tazminatı” adı altında kendisine ödenmesini istediği ve fatura tutarının ödenmemesi üzerine, tarihinde,İcra Müdürlüğü’ne başvurarak, ödenmeyen fatura tutarının takip borçluları A.Ş. ve A.Ş. tarafından icra dosyasına yatırılmasını talep ettiği” görülmüştür.

Takip dayanağı Asliye Ticaret Mahkemesi’nin T. E:....., K:.... sayılı ilamı incelendiğinde;

Bu ilamda, takip alacaklısı A.Ş. lehine herhangi bir eda hükmü tesis edilmediği görülmüştür.

Gerçekten, bu ilamda davacı A.Ş.’nin, davalılar A.Ş. ile A.Ş. aleyhine açmış olduğu “TTK.’nun 909.maddesi uyarınca ipotek alacaklısı’nın haklarının korunması için gerekli tedbirlerin alınması davası” kabul edilerek;

A)1-√ “İpotek alacaklısı davacının, gemilerin kendi tayin edeceği bir kişi veya şirket aracılığı ile inşasını devam ettirmesine,”

√ “İpotek alacaklısı davacı tarafından tayin edilecek kişi veya şirket tarafından gemilerin inşası için 3. kişilerle anlaşma yapılması halinde, bu anlaşmanın bedellerinin A.Ş. hesabına borç kaydedilerek yapılmasına,”

√ “Tersane tarafından ödenmeyen elektrik, su vesair geminin inşasını durduran borçların, ipotek alacaklısı davacı tarafından borçlu A.Ş. hesabına borç kaydedilmek suretiyle ödenmesine”,

√ “İpotek alacaklısı davacının gerek görürse depolarda bulunan ekipmanların güvenliğinin sağlanması için beki tutmasına”,

√ “Geminin bütün yüzeylerinin usulüne uygun olarak boyatılmasına ... ve gemilerin buldukları davalı A. Ş.’ye ait tersanede inşaatlarına devam edilmesine”,

√Bu suretle yapılacak tüm masrafların ve keza gemilerin inşası süresince tersane sahibine yapılacak kira, işgaliye, ecrimisil gibi ücretlerin daha öncekiA.Ş. ve ...A.Ş. arasında sözleşmeler dahilinde, davalıA.Ş. hesabına borç kaydedilmek suretiyle davacı tarafından karşılanmasına”,

2-“Keza davacı tarafından 3. şahıs davalı A.Ş. aleyhine TTK.’nun 910. maddesine göre açılan davaya konu edilen gemilerin inşasına devam edilmesine ve teminatın tehlikeye düşmesinin önlenmesi zımında ortaya çıkan muarazanın bu suretle önlenmesine”

karar verilmiştir.

B) Mahkemece kurulan bu hükümde sadece;

√ “Tersane tarafından ödenmeyen elektrik, su vs. gibi geminin inşasını durduran borçların,

√ Geminin inşası süresince tersane sahibine yapılacak kira, işgaliye, ecrimisil gibi ücretlerin,

DAVACIA.Ş. tarafından karşılanmasına” karar verilmiş ayrıca–
“davalılardan A.Ş. ile diğer davalı A.Ş. arasındaki TAŞERONLUK ANLAŞMASI'nın 7.2. maddesinde öngörülen zarar tazminatının da davacı A.Ş. tarafından –elektrik, su, kira, işgaliye, ecrimisil gibi- A.Ş.’ye ödenmesine” - şeklinde hüküm kurulmamıştır.

Bu nedenle **TAKİP ALACAKLISI** A.Ş., takip dayanağı yaptığıMahkemesi'nin –belirtilen- tarihli faturada yer alanTL'nin ödenmesi için ilamlı takip yapıp, ...A.Ş.' ne *“örnek: 4-5 icra emri”* gönderemez...

(Ayrıca belirtelim ki; takip konusu ilamda *“davacı”*A.Ş. tarafından karşılanması öngörülen kira, işgaliye, ecrimisil gibi ücretlerin ödenmesi için *“davacı”*A.Ş. hakkında, A.Ş. tarafından ilamlı takip yapılamaz. Bu alacak (ücret) kalemlerinin ...A.Ş. tarafından karşılanmaması halinde, A.Ş., bunların tutarını belirtip, ya mahkemede ayrı bir dava açıp, bunların ödenmediğini isbat edip, belirlenecek miktarının tahsili için mahkemeden ilam alıpA.Ş. hakkında icraya koyar **veya** bu alacak (ücret) kalemlerinin tutarını belirleyip,A.Ş. hakkında önce ilamsız takip yapıp, bu takibe itiraz edilmesi üzerine mahkemede *“itirazın iptali davası”* açarak bunların ödenmesini sağlayabilir...)

*

- b.** Lehine eda hükmü içermeyen (yararına eda hükmü kurulmamış) olan bir kişi tarafından, adına, *“icra emri”* gönderilerek hakkında ilamlı takip yapılan borçlu, bu takibe karşı süresiz şikayet yoluyla icra mahkemesine başvurup, yapılmış olan *“icra takibinin iptalini”* talep edebilir. Çünkü ilama aykırı olarak yapılan takiplere yönelik şikayetler, herhangi bir süreye tabi değildir.

Bu konuda da gerek **doktrinde** gerekse **Yargıtay içtihatlarında** görüş birliği bulunmaktadır.

Gerçekten bu hususta **doktrinde**;

√ *“Kamu düzenine aykırı olan işlemlere karşı da süresiz şikayet yoluna gidilir... İlama aykırı takip ve infaz işlemlerine yönelik şikayet süresizdir...”* (KURU, B. İcra ve İflas Hukuku El Kitabı, 2. Baskı, 2013, s:109)

√ *“Şikayete konu işlem kamu düzenine aykırı ise, şikayet süreye bağlı değildir. İlama aykırı takip ve infaz işlemlerine yönelik şikayetler süreye bağlı değildir.”*(COŞKUN, M. Açılmalı ve İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu,4.Baskı, s:181)

√ *“İlama aykırılık nedenine dayalı şikayet’ süresiz olarak yapılabilir.”*

Yüksek mahkeme (Yargıtay 12. Hukuku Dairesi ve Yargıtay 8. Hukuk Dairesi) bu konuyla ilgili olarak;

-“İlama aykırılık şikayetinin kamu düzenine ilişkin olması nedeniyle süresiz olarak icra mahkemesi önüne getirilebileceğini” (Bknz:8 .HD. 17.06.2013 T. 5796/9315)

-“İlama aykırılık halinde süresiz şikayet yoluna gidilebileceğini yani şikayetin her zaman ileri sürülebileceğini, ilamların infaz edilecek kısmının hüküm bölümü olduğunu” (Bknz:8. HD. 24.01.2013 T. 133/761)

-“İstemin ilama aykırılığı içermesi halinde, ilama aykırılık şikayetinin kamu düzenine ilişkin olması nedeniyle İİK.’nun 16/II. maddesi kapsamında değerlendirilip, takibin iptaline karar verilmesi gerekeceğini” (Bknz: 8. HD. 17.04.2012 T. 2661/2958)

-“İlamın infazının ilama uygun olması gerekeceğini” (Bknz:12. HD. 19.01.2012 T. 13475/751; 16.02.2012 T. 14254/3819; 16.01.2012 T. 14212/328; 12.04.2012 T. 28377/12196)

-“İcra emrinin ilama aykırı düzenlenemeyeceğini” (Bknz:12. HD. 24.05.2010 T. 328/12497, 12. HD. 27.04.2010 T. 6279/10309; 03.06.2010 T. 1448/13646)

-“ İlama aykırılık nedenine dayalı ‘asıl alacağın ilamda yer almadığı, yargılama gideri alacağının fazla olduğu’ şeklindeki icra mahkemesine yapılan şikayetlerin süreye tabi olamayacağını” (Bknz: 12. HD. 05.06.2012 T. 31831/19272; 13.06.2012 T. 2796/20337; 24.01.2012 T. 15042/1369)

belirtmiştir.

Yukarıda belirtilen uyuşmazlıkta; takip alacaklısı A.Ş. tarafından, Asliye Ticaret Mahkemesi’nin -belirtilen- tarihli ilamına dayalı olarak yapılan t a k i b i n i p t a l i n i, takip borçlusunaA.Ş. süresiz şikayet yoluylaİcra Mahkemesi’nden isteyebilir.

*

- c. Takip dayanağı ilama aykırı olarak hakkında başlatılan icra takibinin iptali için süresiz şikayet yolu ile icra mahkemesine başvuran takip borçlusunaA.Ş., şikayet dilekçesinde “*şikayetin esası hakkında karar verilmeye kadar icra takibinin durdurulması*” konusunda icra mahkemesinden ‘ihtiyati tedbir’ (HMK 389 vd.) talep edebilir.

“Geçici hukuki himaye tedbirleri”nden olan^[5] bu ihtiyati tedbir talebi üzerine, icra mahkemesince “*icra takibinin şikayet sonlanıncaya kadar durdurulmasına*” karar verilebilir.

[5] KONURALP, C.S. İcra ve İflas Hukukunda İhtiyati Tedbirler, 2013,s:7 vd.- KURU,B. Hukuk Muhakemeleri Usulü,C:6, s:4790- KURU, B./ARSLAN,R./YILMAZ,E. Medeni

Şikayet kendiliğinden icrayı durdurmadığından (İİK.m.22), şikayet dilekçesini alan icra mahkemesi şikayetin sonuçlanmasına kadar “*icranın durdurulmasını*” gerekli görürse -talep üzerine veya kendiliğinden- “*icranın durdurulmasına*” karar verebilir. Nitekim doktrinde de bu konuda;

√ “*Şikayet kendiliğinden icrayı durdurmaz. (İİK.m.22) Şikayeti alan icra mahkemesi, şikayetin sonuçlanmasına kadar icranın durmasını gerekli görürse talep üzerine veya kendiliğinden icranın geri bırakılmasına karar verebilir.*” (KURU, B. İcra ve İflas Hukukun El Kitabı, s: 1139)

√ “*Şikayet, bizatihi icra işlemini durdurmaz. Bunun anlamı şudur ki, şikayete konu oluşturan işlem, şikayetin ileri sürülmesine karşın, uygulanır ve hatta söz konusu işlemde sonra yapılacak işlemin gerçekleştirilmesine de şikayet nedeniyle engel olunamaz.*

Ne var ki, şikayete el koyan mahkeme, talep üzerine ve hatta belki de talebe gerek olmaksızın, şikayet konusu işlemin ve doğal olarak bunu izleyen işlemlerin yapılmasını, şikayetin sonuçlandırılmasına kadar geri bırakabilir...” (POSTACIOĞLU, İ./ ALTAY, S. İcra Hukuku Esasları, s: 84)

√ “*İcra ve İflas Kanunu'nun 22.maddesinde, şikayetin icra mahkemesince karar verilmemiş icrayı durdurmayacağı düzenlenmektedir. Şikayet, medeni yargı içinde kendisine özgü bir yol, icranın durdurulması da geçici hukuki koruma olduğuna göre, ihtiyati tedbirlere ilişkin hükümlerin (m.389 vd.) kıyasen uygulanması gerekir. Buna göre, cebri icra işleminin uygulanmasında gecikmesinde tehlike olan bir hal bulunur ve talep sahibinin haklılığı yaklaşık olarak ispat edilirse bu geçici hukuki korunmaya karar verilir...” (ERİŞİR, E. Geçici Hukuki Korunmanın Temelleri ve İhtiyati Tedbir Türleri, 2013, s. 289 vd.)*

√ “*Şikayet kendiliğinden icrayı durdurmaz. (m.22) Şikayeti alan icra mahkemesi, şikayetin sonuçlanmasına kadar icranın durdurulmasını gerekli görürse (talep üzerine veya kendiliğinden) icranın geri bırakılmasına karar verebilir.*” (KURU, B./ARSLAN,R./ YILMAZ, E. İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı,s:75)

√ “*İcra mahkemesi gerekli görürse şikayetin sonuçlanmasına kadar takibin durmasına kendiliğinden karar verebileceği gibi talep üzerine de karar verebilir.*” (KARSLI, A. İcra Hukuku Ders Kitabı, s: 147)

√ “*Şikayet üzerine takibin durması için icra mahkemesinin takibin durmasına karar vermesi gerekir. İcra mahkemesi gerekli görürse, şikayetin sonuçlanmasına kadar takibin durmasına kendiliğinden karar verebileceği gibi, talep üzerine de karar verebilir.*” (MUŞUL, T. İcra ve İflas Hukuk, 6. Baskı, 2013, C: 1, s: 104)

Usul Hukuku Ders Kitabı, 2011,s:582, ERİŞİR,E. Geçici Hukuki Korunmanın Temelleri ve İhtiyati Tedbir Türleri, 2013, s:225 vd.

√ “Şikayet üzerine takip durmaz. Şikayeti alan icra mahkemesi gerekli görürse kendiliğinden veya talep üzerine şikayetin sonuçlanmasına kadar ihtiyati tedbir olarak icranın durdurulmasına karar verebilecektir...

İcra mahkemesinin şikayet üzerine verebileceği ‘icranın durdurulması’ kararı ihtiyati tedbir niteliğindedir...”(KONURALP, C.S. İcra ve İflas Hukukunda Tebdirler,2013, s: 57 vd.)

√ “İcra mahkemesi talep üzerine ya da kendiliğinden gerek görürse ‘icranın (takibin) durdurulmasına’ karar verebilir...

Hangi durumlarda takibin durdurulmasına karar verilmesi gerektiği hususunda İİK.’da açık bir hüküm bulunmadığından bunun takdiri icra mahkemesine aittir. Özellikle ileride giderilmesi güç olan zararları önlemek için, şikayet sebebine göre şikayetçinin haklı çıkacağına kuvvetle tahmin edilebildiği durumlarda icra mahkemesi, istem üzerine veya kendiliğinden ‘takibin durdurulmasına’ karar vermelidir...” (UYAR, T./UYAR, A./UYAR, B C. İcra ve İflas Kanunu Şerhi “*El Kitabı*”,2012, 2.Baskı, C.1,s:375 vd.)

√ “*Hangi durumlarda icranın durdurulmasına karar verileceği kanunda sayılmadığından, bunun takdiri icra mahkemesi hakimine bırakılmıştır. İcra mahkemesi hakimi, ileride giderilmesi güç zararların ortaya çıkma ihtimalini düşünüyor ise, talep üzerine ya da kendiliğinden takibin durdurulmasına karar vermelidir...*” (COŞKUN, M. Açıklamalı-İçtihatlı İcra ve İflas Kanunu, 4.Baskı, C:1, s:453) denilmiştir.

Yukarıda belirtilen olayda; “*takip alacaklısı*” A.Ş.’nin, “*takip borçlususu*” A.Ş. hakkında yaptığı i l a m l ı icra takibinin, takip dayanağı ilama aykırı olduğu apaçık ortada bulunduğundan -ile-ride telafisi güç zararların önüne geçmek için- şikayet üzerine, icra mahkemesince “*şikayet sonuçlanıncaya kadar takibin durdurulmasına karar verilmesi*” isabetli olacaktır.14.01.2014